

Mäntyharjun kunta
Sivistyslautakunta
kirjaamo@mantyharju.fi

Oikaisuvaatimus
5.5.2025

Oikaisuvaatimus päätökseen perusopetuksen opetusryhmien vähimmäiskoon muuttamisesta Mäntyharjussa

Asia: Oikaisuvaatimus sivistyslautakunnan päätökseen 23.4.2025 § 47, jossa päätettiin, että perusopetuksen ryhmä koko on 1.8.2025 alkaen vähintään 15 oppilasta / ryhmä

Vaatimus: Me allekirjoittaneet vaadimme, että päätöstä **ei sovelleta nykyisiin Mäntyharjun yhtenäiskoulun 7. ja 8. luokkalaisiin**, vaan he saavat suorittaa peruskoulunsa loppuun nykyisissä kotiryhmissään. Esitämme, että päätöstä sovelletaan vain tuleviin oppilasryhmiin ja sielläkin pedagogista harkintaa käyttäen ja että Pyy Mäntistön tekemä ehdotus hyväksytään lopulliseksi päätökseksi.

Koemme, että 23.4.2025 tehty päätös on harkitsematon ja väärä erityisesti nykyisten yläkoululaisten osalta. Koemme, että oppilaiden ja huoltajien mahdollisuutta tulla kuulluksi ei ole riittävästi huomioitu ja johtopäätökset tehdystä kyseystä ovat virheelliset.

Perustelut:

1. Kyselyaineiston käyttö päätöksenteon perustana oli epäasianmukaista

Päätöksessä vedotaan oppilaiden, opettajien ja ohjaajien kyselyihin. Kuitenkin

- kysely tehtiin oppilaille ilman, että heille kerrottiin mihin vastauksia käytetään.
- useat oppilaat eivät ottaneet kyselyä vakavasti ja osa ei ymmärtänyt kysymyksiä lainkaan, erityisesti nuoremmilla luokilla. Esim. usea oppilas on jälkikäteen todennut, että "en tiennyt mihin vastasin", "jos olisin tiennyt mitä se tarkoittaa, olisin vastannut eri lailla", "minulta kysyttiin, että onko nykyinen ryhmä koko hyvä vai huono". Lautakunnalle esitelty johtopäätös "ryhmä koko ei ole ratkaisevin tekijä oppimisen ja viihtymisen kannalta" on näin virheellinen.
- kyselyn toteutus oli hätäinen (henkilö tuli luokkaan ja pyysi nopeasti täyttämään paperilla olevat kysymykset) ja kysely tehtiin viikon 15 lopulla ja viikolla 16 eli n. viikkoa ennen lautakunnan 23.4.25 kokouksesta.
- kysymysten (liite 1) perusteella ei voi tehdä päätöksessä olevia johtopäätöksiä.
- vastausten tulkinnassa esiintyy ristiriita: vaikka enemmistö mainitsi parhaana ryhmäkokona 10–15 oppilasta, päätös asettaa vähimmäisrajaksi 15, joka ylittää tämän arvion.
- kaikilla oppilailla ei ole ollut mahdollisuutta osallistua kyselyyn, esim. poissaolon vuoksi. Tämän vuoksi lapsia ei ole myöskään kohdeltu tasa-arvoisesti (Perustuslaki 6 §:n 3 mom).

Kyselyaineistoa ei voida pitää luotettavana ja läpinäkyvänä päätöksenteon perustana. Hyvän hallinnon periaatteiden (Hallintolaki 6 §) mukaan päätöksenteossa tulee varmistaa asianosaisen oikeus tulla kuulluksi, erityisesti kun kyse on alaikäisiin kohdistuvasta rakenteellisesta muutoksesta.

2. Nykyisten oppilaiden asemaa ei ole huomioitu päätöksessä

Nykyiset 8.-luokkalaiset ovat jo siirtyneet useamman kerran eri ryhmiin. Esim. nykyiset 8. luokkalaiset työskentelivät alakoulun puolella kolmessa ryhmässä. Sitten heidät 7. luokan alussa jaettiin neljään ryhmään ja nyt taas 9. luokan alussa heidät yhdistettäisiin kolmeen ryhmään. Vastaavasti nykyisellä 7. luokalla on esim. luokka, jonka opettaja pelkästään on vaihtunut 5. luokalla kuusi kertaa, kuudennella luokalla seitsemän kertaa ja ryhmät jaettiin uusiksi 7. luokan alussa ja nyt taas 8. luokan alussa yhdistettäisiin isompiin kotiryhmiin.

9. luokkalaisille tämä isompiin ryhmäkokoihin siirtyminen tarkoittaisi sitä, että muutos heikentää opiskelurauhaa kriittisenä siirtymävaiheena jatko-opintoihin ja kaiken kaikkiaan muutokset olisivat kohtuuttomia 7.- ja 8. luokkalaisille nykytilanteessa.

Lasten oikeuksien huomioiminen kunnassa ja lapsiin kohdistuvassa päätöksenteossa edellyttää lapsiin kohdistuvien vaikutusten arviointia.

Vastuu lapsivaikutusten arvioinnin (LAVA:n) toteutuksesta kuuluu valmistelevalle viranhaltijalle (Hallintolaki 31§) ja se on tärkeä osa päätöksentekoprosessia. Arviointi tulee tehdä riittävässä laajuudessa ja hankkia kaikki tarpeellinen tieto päätöksen tueksi. Ei voi olla niin, että Mäntyharjun kunnassa lapsen edun selvittämiselvöite suoritetaan kiireellä ja toteutetaan se näennäisesti niin, että voidaan sanoa se tehdyn.

Päätöksessä ei ole arvioitu muutoksen vaikutuksia oppilaiden sosiaalisiin suhteisiin, motivaatioon, oppimistuloksiin tai hyvinvointiin. Lapsen edun periaate (Perusopetuslaki 3 §, YK:n lapsen oikeuksien sopimus (SopS 59 ja 60/1991) ei toteudu, kun päätöksellä rikotaan jo muodostuneita ryhmärakenteita ilman siirtymäaikaa tai vaikutustenarviointia.

Lapsivaikutusten arviointi tulee tehdä myös silloin, kun asialla on yhteisvaikutuksia muiden valmisteilla olevien asioiden / voimassa olevan päätöksen / toiminnan kanssa. Samaisessa lautakunnan kokouksessa päätettiin mm. tulevan vuoden tuntikehyksestä, jota pienennettiin nykyisestä.

3. Huoltajia ei ole kuultu

Me huoltajat ilmaisemme huolestamme lapsivaikutusten arvioinnin puutteellisuudesta tekemisestä myös siltä osin, että huoltajien kantaa ryhmäkokoon ei ole tiedusteltu ollenkaan. Huoltajien ja oppilaiden vaikutusmahdollisuuksien parantaminen ja sitä kautta osallisuuden parantuminen on nostettu tavoitteeksi myös Mäntyharjun kunnan laajassa hyvinvointikertomuksessa 2021-2025. Huoltajien jättäminen kyselyn ulkopuolelle ja puutteellisen kyselyn tekeminen oppilaille niin, että siitä ei ole huoltajille edes tiedotettu, ei ole varmastikaan ole

hyvinvointikertomuksen mukaista vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä. Me huoltajat haluamme tulla kuulluksi lastemme koulunkäyntiin liittyvissä merkittävässä päätöksissä joka ryhmäkoon muutos on. Hallintolain 41§:n mukaan tällä asialla on huomattava vaikutus perheiden tulevaisuuteen, jonka vuoksi huoltajilla on tiedonsaantioikeus ja oikeus lausua mielipiteensä asiassa.

Myöskään Mäntyharjun yhtenäiskoulun vanhempainyhdistystä ei ole kuultu asiassa. Samoin nuorten kanssa toimivien asiantuntijoiden (nuorisopalvelut) kantaa ei ole kysytty.

4. Päätöksellä voi olla pitkäaikaisia negatiivisia seurauksia

Päätöksellä tavoitellaan 170 000 euron vuosisäästöä, joka on vain noin 2,5 % perusopetuksen kokonaisbudjetista. Samalla:

- suuremmat ryhmäkoot vaikeuttavat yksilöllistä ohjausta ja oppimisen tukea.
- opettajien opetustuntien väheneminen voi johtaa osaamisen menetykseen ja vaikeuttaa pätevien opettajien saatavuutta.
- valinnaisaineiden ja harvinaisten kielten tarjonta heikkenee, mikä heikentää opetuksen monipuolisuutta ja koulun vetovoimaa.

Lyhytnäköiset säästöt voivat johtaa kalliimpiin seurauksiin myöhemmin, kuten erityistuen tarpeen kasvuun, koulupudokkuuteen ja heikentyneisiin oppimistuloksiin.

Vanhempina haluamme, että lapsiamme opettavat pätevät ja ammattitaitoiset, osaavat opettajat, jotka innostavat lapsiamme oppimaan – tilanteessa kuin tilanteessa.

5. Päätöksen perustelut yhdenvertaisuudesta ovat puutteelliset

Ryhmäkokojen yhdenmukaistaminen ei itsessään takaa oppilaiden yhdenvertaisuutta. Päin vastoin, suuret ryhmät voivat heikentää juuri niiden oppilaiden asemaa, jotka tarvitsevat enemmän tukea – tämä on ristiriidassa opetuksen tasa-arvotavoitteiden kanssa. Yhdenvertaisuus tarkoittaa käytännössä riittävää tukea erilaisille oppijoille, ei samankokoisia ryhmiä kaikissa tilanteissa. Luokkakoko ei vaikuta vain oppimistuloksiin vaan myös jatko-opiskeluhaluuteen, oppimis-motivaatioon ja -asenteisiin.

6. Päätös sivuuttaa kokonaan nuorisotyön ja vanhempain tekemän työn

Nuorisotyö on tehnyt vuosien ajan työtä nykyisten oppilaiden ryhmäyttämiseksi. Tiiviiden luokkayhteisöjen rikkominen luokkia yhdistämällä kesken yläkouluajan vaikuttaa heikentävästi oppilaiden yhteishenkeen ja tekee tyhjäksi oppilaiden kanssa jo tehtyä arvokasta ryhmäytymistyötä. Ryhmien rikkominen lisää nuorisotyön kuormitusta erityisesti syksyllä 2025, jota ei päätöksessä ole huomioitu resurssien tai työn suunnittelun osalta.

8. luokkaiset ovat keränneet aktiivisesti koko peruskoulun ajan luokkarahastoa 9. luokkaa varten. Alakoulun aikana luokkaretkirahasto oli vuosiluokan yhteinen. Yläkouluun siirryttäessä rahat jaettiin pääluvun mukaan jokaiselle luokalle.

Tämän jälkeen luokat ovat keränneet itsenäisesti varoja omiin luokkaretkikassoihinsa, olettaen, että pääsevät retkelle nykyisen ryhmän kanssa. Rahaa on kerätty siinä suhteessa, mikä on luokan nykyinen oppilasmäärä. Suunnitelmat kohteesta ja menoista ovat olleet tiedossa. Tämän vuoksi jokaisella luokalla on hyvin erimäärä kerättyä rahaa tilillään. Uusi jako tekee varojen jakamisesta epätasaroista ja käytännössä estää osaa luokista toteuttamasta suunniteltuja retkiään.

Yhteenveto:

Päätös perusopetuksen opetusryhmien vähimmäiskoon nostamisesta 15 oppilaaseen on puutteellisesti valmisteltu, eikä ota huomioon lapsen etua, päätöksen vaikutuksia nykyisiin oppilaisiin tai osallistamisen puutteita. Siksi vaadimme, että päätöstä **ei sovelleta nykyisiin 7.–8. luokkalaisiin**, vaan he saavat suorittaa peruskoulunsa loppuun nykyisissä ryhmissään.

Ymmärrämme kunnan nykyisen ja tulevaisuuden taloustilanteen vaativan toimenpiteitä, mutta toivomme, että asiaa otetaan uudelleen käsittelyyn ja huomioidaan tällöin paremmin oppilaiden etu ja heidän tulevaisuutensa.

Jokaisen sivistyslautakunnan jäsenen kannattaisi lukea Helsingin Sanomat 26.4.2025 / Mielipidekirjoitus Oona Piipposelta, kasvatustieteiden tutkijatohtori:

"Tältä näyttää taloudellisesti tehokas koulu nyt: meluisa luokka, hermoileva opettaja ja kova kiire. Piipponen kirjoittaa, että pienentämällä keskimääräistä luokkakokoa muutamalla oppilaalla voidaan rauhoittaa luokan ryhmädynamiikkaa ja parantaa yhteisöllisyyttä. Väljyys mahdollistaa nopean reagoinnin lapsen ongelmaan.

Mäntyharjussa 5.5.2025

Mäntyharjun yhtenäiskoulun 7.–8. luokkalaisten huoltajat
(Liitteenä allekirjoituslista)

Ryhmäkoko ja oppiminen – Kysely oppilaille kevät 2025

Hei!

Haluamme tietää, miten koet opetusryhmien koon ja sen vaikutuksen oppimiseesi. Vastauksia hyödynnetään opetuksen järjestämisen kehittämiseksi.

1. Minkä luokka-asteen oppilas olet?

- ☐ 3.–4. luokka
- ☐ 5.–6. luokka
- ☐ 7.–9. luokka

2. Kuinka monta oppilasta on ryhmässäsi suurimmalla osalla oppitunneista?

- ☐ Alle 10
- ☐ 10–15
- ☐ 16–20
- ☐ 21–25
- ☐ Yli 25
- ☐ En tiedä

3. Miten nykyinen ryhmäkoko vaikuttaa siihen, kuinka hyvin viihdyt koulussa ja opit uusia asioita?

- ☐ Edistää viihtymistäni ja oppimistäni.
- ☐ Vaikuttaa oppimistäni ja viihtymistäni.
- ☐ Ei vaikuta siihen, kuinka hyvin viihdyn tai opiskelen.
- ☐ En tiedä.

4. Mikä on mielestäsi paras ryhmäkoko?

- ☐ Vähemmän kuin 10 oppilasta
- ☐ 10–15 oppilasta
- ☐ 16–20 oppilasta
- ☐ Yli 20 oppilasta

5. Vaikuttaako mielestäsi ryhmäkoko siihen, kuinka hyvin saat apua opettajalta?

- ☐ Ei vaikuta.
- ☐ Vaikuttaa.
- ☐ En saa tarpeeksi apua, vaikka ryhmäkoko olisi mikä.
- ☐ En tiedä.

Kiitos vastauksestasi! 😊